

PRAKTIČNO USPOSABLJANJE Z DELOM (PUD) V VRTCU V 4. LETNIKU SSI-PREDŠOLSKA VZGOJA

V SSI-predšolska vzgoja šola usposablja strokovni kader za delo v vrtcu, zato je pomemben del izobraževanja tudi praktično usposabljanje z delom (v nadaljevanju PUD) v vrtcu. Poklicna matura vključuje kot zaključek šolanja tudi praktični del - izpitni nastop z zagovorom (4. predmet poklicne mature), ki se pretežno izvede v vrtcu. Z njim dijaki-nje dokazujejo strokovno usposobljenost za delo v vrtcu.

NALOGE, DOLŽNOSTI DIJAKOV NA PUD:

- Dijaki-nje v 4. letniku opravljajo 190 ur praktičnega usposabljanja v vrtcu. Opravljajo ga po terminskem razporedu (glej prilogo). V izbranem vrtcu, enoti vrtca (pri vodji enote) se zglasijo prvi dan opravljanja PUD, ob 8:00 zjutraj.
- V šolskem letu 2022/2023 bodo dijaki opravljali PUD v več strnjenih delih. Obvezna je 100% prisotnost na PUD. Morebitne, upravičene odsotnosti (npr. bolezni, zdravniški pregledi, zobozdravnik, obravnave na sodišču in drugih ustanovah ipd.) morate nadomestiti v času šolskih počitnic; s predhodnim dogovorom z mentorico v vrtcu in organizatorico PUD v šoli.
- Dijake organizatorica PUD v šoli seznanja z osnovnimi navodili o delu med PUD-om v vrtcu. V tem času so zlasti pomembna **naslednja navodila**:
 - Samo zdrav dijak prihaja na PUD v vrtec (nima povišane telesne temperature, ne kašlja, ne kiha). Bolan dijak ostane doma, dokler ne ozdravi. Manjkajoče dneve PUD-a dijak nadomesti v času počitnic, po predhodnem dogovoru z mentorjem v vrtcu.
 - Dijak si pri vходу razkuži roke. Med opravljanjem PUD si pogosto umiva roke z toplo vodo in milom.
 - Dijak vsak dan nosi s seboj v vrtec **delovno, zaščitno oblačilo** (majico, srajco, haljo) in **delovno obutev** (lahki športni copati z neodrsečim podplatom; več v nadaljevanju). Pogosto se v vrtcu zgodi, da se je treba med delom preobleči. Za potrebe delitve hrane in hranjenja otrok, dijak nosi s seboj tudi zaščitni predpasnik. Ko se izvaja v vrtcu športna aktivnost, dijak prinese s seboj tudi športno opremo.
 - Dijak mora **upoštevati navodila o zdravem in varnem delu in obnašanju**, da s svojim delovanjem ne ogroža otrok, sebe in drugih zaposlenih. Z navodili bo dijak seznanjen v vrtcu, prvi dan PUD-a.
 - Poudarek PUD je na **dobrem opazovanju dela pomočnice-ka vzgojiteljice-ja predšolskih otrok ter aktivnem vključevanju v delo pomočnice-ka**. Dijaki ste bili v šoli seznanjeni s točnim nazivom, naslovom in enoto vrtca ter imenom in priimkom mentorice, ki vam je dodeljena (če je vrtec to pravočasno sporočil). Od dijaka se pričakuje, da je čimbolj vedoželjen; da mentorico veliko sprašuje in da se ravna po njenih navodilih in priporočilih ter da je aktivna odrasla oseba v skupini otrok. Hkrati mora dijak upoštevati tudi hišni red ustanove kjer dela in poskrbeti za varno delo.
 - Pred prihodom na PUD dijak pregleda **uradno spletno stran vrtca**, kjer opravlja PUD, da se seznanja z aktualnimi informacijami.

- Dijaki ste v 1. letniku opravili **preizkus o varnem in zdravem delu**. Prejeli ste potrdilo, da ste preizkus uspešno opravili. Potrdilo je del vaše dokumentacije o opravljanju PUD-a in velja tri leta. Potrdilo je vaša last. Če ga v vrtcu zahtevajo, jim ga samo pokažete oz. kopirate.
- **Dijak ne zamuja na delo**. Morebitno odsotnost na delu zaradi bolezni pravočasno (še isti dan zjutraj) sporoči v vrtec.
- Neposredno dijakovo delo v vrtcu traja 6,5 ure. Dijaku lahko mentorica dnevno podaljša opravljanje PUD **v obsegu do 8 ur**, kar vključuje tudi pol uri odmor, posvetovanja z mentorico in pisanje poročil v vrtcu. Dijaku je omogočen 30 minutni odmor med delom, **kar ne pomeni**, da lahko delo zaključi 30 min prej, če nima vmesnega odmora.
- Dijaki morajo na PUD-u upoštevati dnevni red, hišni red in druge z zakonom predpisane dokumente o delovni disciplini in varstvu pri delu ustanove, kjer PUD opravljajo (v vrtcu).
- Dijaki v vrtcu **vestno opravljajo** delo in naloge. Se aktivno vključujejo v neposredni delovni proces, ob tem spoznavajo organizacijo dela v vrtcu in vlogo udeležencev v delovnem procesu, dela in naloge pomočnika-ce vzgojitelja-ice predšolskih otrok, vzgojitelja-ice predšolskih otrok, spoznavajo otroke, starše, dejavnosti, ki v vrtcu potekajo.
- **Spoznajo delo v vseh delih delovnega dne tako, da najprej hospitirajo (prvi dan), nato pa samostojno in pod mentorstvom opravljajo določene naloge pomočnika-ice vzgojitelja. Z aktivnim vključevanjem dijakov-inj v različne dejavnosti, z izvajanjem določenih nalog, se praktično usposablja in pripravljajo za dobro izvedbo izpitnih nastopov pri poklicni maturi.**
- **Pri PUD-u naj bodo dijaki ustvarjalni in naj razvijajo vztrajnost, fleksibilnost, natančnost in smisel za kreativno uporabo znanja iz šole.**
- Izpolnjujejo obveznosti, ki so določene s splošnimi akti šole in vrtca.
- V **kolektivni pogodbi**, sklenjeni med šolo in vrtcem je navedeno, da je dijaku omogočen dnevni obrok prehrane brez doplačila (4. člen pogodbe). Šola plača za vsakega dijaka prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (PIZ). Prispevek za zdravstveno zavarovanje pa krije delodajalec – vrtec, kjer dijak opravlja PUD (5. člen pogodbe).
- Po opravljenem PUD je **delodajalec dolžan vsakemu dijaku izplačati nagrado za opravljen PUD**.
- Dijaki so med opravljanjem PUD-a disciplinsko in odškodninsko odgovorni po določenih splošnih aktov šole in vrtca.
- Dijak nosi v vrtcu **primerno delovno obutev** (se preobuje). To so lahko dvoranski telovadni copati ali podobna obutev, ki omogoča varno gibanje med otroki v skupini; neprimerni so copati iz tekstila, brez opore. Dijak nosi v delovnem času **oblačila**, ki ne vznemirjajo otrok (globok dekolte, veliko visečih dodatkov na oblačilih, zelo kratke hlače), **ne nosi nakita** (zapestnice, verižice in viseči uhani). Otrok lahko tak nakit zagrabi in se vanj zaplete. Dolge lase dijak-inja spne v čop. Za delo v vrtcu so primerni kratki nohti. **O kodeksu oblačenja v vrtcu** boste dijaki izvedeli več od svoje mentorice oz. od vodstva vrtca.
- Dijak ima v skupini kjer opravlja PUD s seboj beležko za zapiske, ki mu pomagajo pri sestavljanju dnevnega poročila. V garderobi pusti svoje osebne stvari (jopico, torbo). **Med delom dijak ne sme uporabljati telefona in druge zabavne tehnike**, razen če to potrebuje pri izvedbi dejavnosti in pri sestavljanju poročil o delu. O tem se predhodno dogovori z mentorjem-ico.
- **Pozor! Dijak piše poročilo o delu sproti, vsak dan**. Dijak prejme navodila za pisanje vsakodnevnih poročil ter predlogo poročila, ki jo dnevno izpolnjuje in dnevno pošilja svojem-ji mentorju-ici na njegov e-kontakt, ki ga je posredoval že prvi dan. **Poročila piše samo v e-obliki in jih samo v taki obliki tudi posreduje mentorju. Le tako se izognemo prekomernemu tiskanju in porabi papirja!** O primernosti opisa se dijak-inja posvetuje s svojim-jo mentorjem-ico v vrtcu, ki poročilo sproti pregleda in **zapiše mnenje o dijakovem opravljenem PUD-u**, kar bo zelo dobrodošla povratna informacija za šolo in za dijaka.

- Navodila za pisanje in predlogo poročila PUD najdete v MS Teams ekipi Praktično usposabljanje z delom pri delodajalcu (PUD); za dijake 4. letnikov SSI-PV, katerega član ste.
- Dijak odda svoja poročila v dveh delih. Poročila za opravljen PUD v jeseni 2022 (10 poročil oz. 15 poročil za sodelujoče v Erasmus+ mobilnosti) v okolju MS Teams, z nazivom 4č/4d/4e_PUD; med dodeljeno nalogo: Oddaja poročil PUD 1. del. Rok za oddajo poročil bo 28. 11. 2022. Vsako poročilo mora biti naslovljeno: Ime_Priimek_Razred_1 (in naprej do 25) dan_PUD_22,23. Rok za oddajo 2. dela poročil bo 5. 3. 2023.

ERASMUS+ MOBILNOST V PIU, v letu 2022/23

Dve skupini (13 dijakinj v vsaki) iz 3. in 4. letnika SSI- predšolska vzgoja, bodo med 20. oktobrom in 6. novembrom 2022 vključeni-e v dvotedensko opravljanje prakse v tujini (PIU - VET) v projektu »Pilonovci po znanje tudi v evropske vrtce 2020 - 2022« - »Learning by doing in european kindergarten 2020-2022)«.

Ti dijaki-nje opravljajo PUD pri delodajalcu v Sloveniji prilagojeno (a še vedno v okviru terminskega razporeda). Opravljanje PUD-a v Sloveniji se jim skrajša za delež prakse, opravljene v tujini. (glej terminski raspored PUD za 2022/2023). Prve štiri dni PUD, med 17. in 21. oktobrom gredo vsi dijaki opravljat PUD v slovenske vrtce!

Delodajalca-vrtec o tem obvestimo v prošnji in v predlogu soglasja ter v kolektivni pogodbi o opravljanju PUD za dijake 4. in 3. letnika SSI-predšolska vzgoja.

O svoji E+ mobilnosti dijak-inja seznaniti tudi mentorja-ico v vrtcu. O pripravah in izvedbi Erasmus+ mobilnosti so sodelujoči dijaki redno obveščeni v MS Teamsih, v ekipi »E+ mobilnost Španija/Portugalska okt. 2022«

NALOGE, DOLŽNOSTI VODJE VRTCA IN MENTORJA-ICE V VRTCU:

- Seznaniti dijake-inje z organiziranostjo vrtca, predpisi o varstvu pri delu, higienskimi predpisi in predpisi o varovanju zdravja. (vodja vrtca)
- Seznaniti dijaka-e z namenom in načinom opravljanja PUD-a v vrtcu, s pravicami in dolžnostmi dijaka-inje na PUD-u, navodili glede obleke in obutve in nošenjem ter uporabo različnih IKT pripomočkov in mobilnih telefonov, v enotah njihovega vrtca. (vodja ali mentor-ica v vrtcu)
- Seznaniti dijaka-njo s pravicami otrok in staršev; ponudi mu publikacijo vrtca oz. ga seznaniti s spletno stranjo vrtca (vodja vrtca, mentor-ica).
- Mentor-ica predstavi naloge in program dela pomočnika-ice vzgojitelja-ice predšolskih otrok, predstavi oblike sodelovanja s starši in okoljem, predstavi kurikulum vrtca oz. letni delovni načrt v vrtcu in značilnosti ter posebnosti skupine otrok, pri kateri bodo opravljali PUD.
- Mentor-ica spremlja delo dijakov-inj na PUD-u, mu svetuje, pomaga pri načrtovanju dela, opravi analizo dela skupaj z dijakom-njo, pregleduje zapise v poročilih in jih »podpiše« oz. poda povratno informacijo o zapisih; beleži prisotnost dijaka na PUD-u.
- Mentor-ica na koncu opravljanja PUD napiše poročilo, kjer upošteva in opiše dijakovo strokovnost, odnos do otrok, do delavcev vrtca, odnos do dela, pripravljenost za delo, samostojnost pri delu, discipliniranost, odgovornost, izvirnost, ustvarjalnost in fleksibilnost dijaka-inje, kateremu je mentor-ica (glej predlogo za evidentiranje PUD in mentorjevo poročilo).

- Šolska maturitetna komisija imenuje dijakovo-jino mentorja-ico in vodjo vrtca za nadzornika dijaku-inji pri izpitnih nastopih v vrtcu. Določita termine za izvedbo izpitnih nastopov. Vlogo nadzornikov na dijakovih izpitnih nastopih odgovorno izvedeta in nastope ocenita.
- Po opravljenem PUD poskrbi, da dijak prejme (denarno) nagrado za opravljen PUD (vodstvo vrtca), ki mu pripada po 37. členu Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju in je opredeljena tudi v 111. členu Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja.

NALOGE ORGANIZATORJA-KE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM, NA ŠOLI:

- Pripravi kolektivne pogodbe o izvajanju praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu, ki je sklenjena med vrtcem in šolo.
- Pripravi navodila za izvajanje PUD-a oziroma predlog nalog in del, ki jih bodo dijaki-nje izvajali-e v vrtcu.
- Pripravi navodila za izvajanje PUD-a za mentorje-ice v vrtcu.
- Pripravi navodila in dokumentacijo za opravljanje izpitnih nastopov za poklicno maturo.
- Napoti dijake-nje na PUD v vrtce po predhodno dogovorjenem razporeditvenem načrtu.
- Poskrbi (šola), da so dijaki zdravstveno zavarovani v času opravljanja PUD-a.
- Seznanj dijake-nje s pravicami, delom, nalogami in zadolžitvami v času PUD.
- Svetuje in daje strokovno pomoč pri izvajanju PUD.
- Pomaga pri reševanju nastalih problemov pri izvajanju PUD.
- (Šolska maturitetna komisija na podlagi predlogov tem za izpitne nastope, kandidatoma za poklicno maturo, izda potrditveni sklep.
- Nadzornikoma pri izpitnih nastopih izda sklepa o izvedbi in nadzorstvu pri dijakovih izpitnih nastopih.
- Ovrednoti dijakovo opravljanje PUD-a in poda končno oceno v redovalnico (opravi-a / ni opravi-a).
- Ob koncu PUD v šolskem letu, izda (šola) ustrezno potrdilo mentorju-ici za mentorstvo dijaku-inji.
- Sledi dijakovi dokumentaciji za 4. izpitni predmet poklicne mature in njeni ustreznosti.

NALOGE UČITELJEV STROKOVNIH MODULOV:

- Dijake spodbujajo k praktični uporabi pridobljenega strokovnega znanja iz šole v vrtcu in obratno;
- Skupaj z dijaki sproti analizirajo dijakove aktivnosti in opažanja v vrtcu ter to koristno uporabijo pri svojem poučevanju.

Ajdovščina, september 2022

Pripravila:
Karmen Lemut
Organizatorica PUD
Srednja šola Venopilon Ajdovščina
e-naslov: karmen.lemut@ss-venopilon.si
Tel: 05 3664 110, 3664 115